

kerhed. Det rejste spørgsmål vedrører herefter alene sølovens § 482, der har følgende ordlyd:

"§ 482. Er der hverken gennem søforklaringen eller andre i sagens anledning foretagne undersøgelser tilvejebragt fyldestgørende oplysning om ulykkens årsag, og ulykkens karakter eller hensynet til betryggelsen af sikkerheden til søs begrunder det, kan industri- og samordningsministeren i særlige tilfælde, navnlig når yderligere undersøgelser må antages at blive særlig omfattende og undersøgelserne vil kræve samvirken af sagkyndige på flere områder, nedsætte en særlig undersøgelseskommission til behandling af sagen. Kommissionen skal bestå af en dommer som formand og et af industri- og samordningsministeren i den enkelte sag nærmere fastsat antal personer, der er i besiddelse af fornøden nautisk og teknisk sagkundskab.

Stk. 2. Kommissionens behandling af sagen sker efter de regler, der er gældende for ekstraordinære retter i straffesager, jf. retsplejelovens § 21. Kommissionen afgør, om dens møder skal være offentlige.

Stk. 3. Når undersøgelsen er afsluttet, fremkommer kommissionen med en redegørelse om de fremkomne oplysninger om årsagen til ulykken samt eventuelt med forslag til foranstaltninger, der vil være egnede til at forebygge ulykke og ulykkesrisiko af samme eller lignende art. Kommissionens redegørelse og eventuelle forslag kan af industri- og samordningsministeren stilles til rådighed for pressen."

Justitsministeriet har i den anledning anmodet Erhvervsministeriet om en udtalelse. Erhvervsministeriet har i sit svar af 21. august 1997 vedlagt en udtalelse fra Søfartsstyrelsen af 18. august 1997. Heri er bl.a. anført:

"Erhvervsministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt at ændre det i søloven foreskrevne undersøgelsesinstitut ved at ophæve retsplejelovens §§ 21 og 21 a og i fremtiden iværksætte undersøgelseskommissioner efter lovforslagets bestemmelser om kommissionsdomstole.

Baggrunden herfor er, at undersøgelseskommissioner iværksat efter reglerne i sølovens § 482 har en anden karakter end de undersøgelseskommissioner, der er omfattet af lovforslaget. Undersøgelsesinstituttet i søloven supplerer det sædvanlige søforklaringsinstitut. Formålet med undersøgelseskommissioner iværksat i medfør af søloven er at foretage dyberegående undersøgelser af årsagerne til søulykker, navnlig med

henblik på at stille forslag til foranstaltninger, der vil være egnede til at forebygge ulykker og ulykkesrisiko af samme eller lignende art. Der kan eksempelvis være tale om nye krav til konstruktion og udstyr af skibe eller arbejdsprocesser om bord. Undersøgelseskommissioner iværksat efter sølovens § 482 skal ikke foretage retlige vurderinger til belysning af ansvarsspørgsmål for embedsmænd til forskel fra undersøgelseskommissioner, der er omfattet af lovforslaget. Det samme gælder for sølovens bestemmelser om afholdelse af søforklaring. Derfor er der heller ikke af denne grund anledning til at ændre søloven.

Efter sølovens § 482 skal undersøgelseskommissioner bestå af en dommer som formand samt et af erhvervsministeren nærmere fastsat antal personer med fornøden nautisk og teknisk sagkundskab. Kravet om, at det skal være en dommer, der er formand for undersøgelseskommissionen må være begrundet i, at undersøgelseskommissioner efter søloven har de samme processuelle beføjelser som en domstol i henhold til retsplejeloven. Det skal også ses i lyset af, at søforklaringer her i landet foretages ved den pågældende ret. Det har, i de få gange sølovsbestemmelsen om undersøgelseskommissioner har været anvendt, ikke givet anledning til de betænkeligheder om domstolseffekt, som lovforslaget anfører til støtte for, at det ikke på forhånd skal være givet, at der skal anvendes en dommer som formand.«

I lyset heraf bør en bestemmelse om ophævelse af retsplejelovens §§ 21 og 21 a ikke være til hinder for, at der fortsat efter sølovens § 482 kan nedsættes undersøgelseskommissioner, der - som følge af henvisningen hertil i sølovens § 482, stk. 2 - skal virke efter de hidtidige regler om kommissionsdomstole, jf. retsplejelovens § 21.

Det anførte kan gennemføres ved, at den nævnte retstilstand efter søloven beskrives i bemærkningerne til forslaget om ophævelse af retsplejelovens §§ 21 og 21 a.

Bestemmelsen i lovforslagets § 33, stk. 2, vil herefter kunne affattes således:

"Retsplejelovens §§ 21 og 21 a ophæves."

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet har anmodet Erhvervsministeriet om - efter vedtagelsen af en lov om undersøgelseskommissioner - at overveje, om sølovens § 482, stk. 2, bør ændres, således at det fastsættes, at